

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'ÉDUCATION, DES
INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES
ET CULTURELLES NATIONALES,
DES CLASSES MOYENNES ET DE
L'AGRICULTURE

du

MERCREDI 19 OCTOBRE 2011

Matin

COMMISSIE VOOR HET
BEDRIJFSLEVEN, HET
WETENSCHAPSBELEID, HET
ONDERWIJS, DE NATIONALE
WETENSCHAPPELIJKE EN
CULTURELE INSTELLINGEN, DE
MIDDENSTAND EN DE
LANDBOUW

van

WOENSDAG 19 OKTOBER 2011

Voormiddag

De vergadering wordt geopend om 10.21 uur en voorgezeten door mevrouw Liesbeth Van der Auwera.
La séance est ouverte à 10.21 heures et présidée par Mme Liesbeth Van der Auwera.

01 Vraag van de heer Peter Logghe aan de minister van Klimaat en Energie over "schaliegas" (nr. 5955)

01 Question de M. Peter Logghe au ministre du Climat et de l'Énergie sur "le gaz de schiste" (n° 5955)

01.01 **Peter Logghe** (VB): Mijnheer de minister, ik trap een open deur in wanneer ik zeg dat de energiemarkt in België een aantal overduidelijke gebreken vertoont. De monopoliestructuur zorgt ervoor dat particuliere en professionele gebruikers, de kleine spelers op de markt, de kmo's, overduidelijk zeer hoge energieprijzen betalen, soms het dubbele, als men het mag geloven, van wat men in het buitenland betaalt.

Het is een moeilijk houdbare situatie. Daarom is het van belang dat een beleid dat voldoende vooruitziend wil zijn, voldoende aandacht heeft voor wat er in de wereld aan het gebeuren is. Vooral op het vlak van energie door gas is er heel wat aan het bewegen.

In Nederland, Polen en Oekraïne doet men momenteel nogal wat proefboringen, onder andere naar schaliegas. Ik had daarvan eerlijk gezegd nog niet gehoord, maar zo leert een mens bij. Tegen 2030 zou een kwart van onze behoeften door gasenergie worden ingevuld. Het is dus van belang dat wij voldoende aandacht hebben voor onder andere dat schaliegas.

Mijnheer de minister, in de Verenigde Staten zouden massale voorraden schaliegas voorhanden zijn. De vraag is of België hiervoor klaar is.

Bent u op de hoogte van de nieuwe ontwikkelingen op het vlak van gasenergie? Wat is uw eerste idee hieromtrent?

Sinds vorig jaar zijn de Verenigde Staten van Amerika de grootste gasproducent ter wereld en met de ontginning van het schaliegas zouden de machtsverhoudingen in de gaswereld wel eens helemaal kunnen gewijzigd worden. Op welke manier maakt België zich klaar voor de wijzigende omstandigheden? Het gaat hier tenslotte toch om nieuwe gasproductie uit landen met een duidelijke vrijemarkttraditie?

Het lijkt mij belangrijk dat er eerst gekeken wordt naar de capaciteit van onze terminals. Hoeveel kunnen die momenteel aan? Is er nog voldoende capaciteit om de nieuwe gascapaciteit voor schaliegas aan te kunnen? Dat is belangrijk als België een draaischijf in Europa wil blijven voor de transmissie in de gaslevering.

Mijnheer de minister, op welke manier en op welke concrete data wordt met de andere actoren, waaronder de Gewesten, samen gezeten om het gezamenlijke beleid uit te stippelen? Gebeurt dat op regelmatige basis?

01.02 Minister **Paul Magnette**: Die onconventionele aardgasbron is mij inderdaad bekend. Schaliegas is sinds een zestal jaren aan een enorme opmars bezig. Vooral in de Verenigde Staten zijn al enorme successen bij de ontginning geboekt. Het Department of Energy in de VS schat dat men in 2030 voor de helft van de gasbehoefte in de VS kan voorzien door winning van dat gas.

Verschiedende onderzoeksinstituten stellen dat een dergelijk exploratiepotentieel ook geldt voor Europa. De risico's bij ontginning zijn echter niet verwaarloosbaar, zeker het risico van milieuschade. Om methaan vrij te maken uit het schaliegesteente is namelijk hydraulische fracturing of fracking nodig. Het chemisch afvalwater kan in contact komen met het grondwater of in de rivier terecht komen. In Europa wordt onderzoek gevoerd naar meer milieuvriendelijke ontginningstechnieken.

De Belgische gasinfrastructuur is zodanig georganiseerd dat het niets uitmaakt vanwaar de gasbevoorrading komt. LNG van gelijk waar ter wereld kan worden ontvangen in de terminal van Zeebrugge. Ook het pijpleidingnetwerk is zodanig gespreid dat het uit bijna alle windrichtingen gas kan ontvangen. Dat is juist een van de kenmerken van de aardgasinfrastructuur in ons land. Op de LNG-terminal werden recent een vierde opslagtank en extra uitzendcapaciteit gebouwd. Door die uitbreiding is de overslagcapaciteit van de terminal verdubbeld tot 9 miljard kubieke meter aardgas per jaar en kunnen jaarlijks 110 in plaats van 66 LNG-schepen aanmeren. De totale netto-opslagcapaciteit bedraagt momenteel 380 000 kubieke meter LNG. De LNG-terminal in Zeebrugge heeft 2 hervergassingseenheden met een gecombineerde uitzendcapaciteit van 1,7 miljoen kubieke meter per uur. Een LNG-lading van 140 000 kubieke meter kan op ongeveer 2 dagen worden hervergast en geïnjecteerd in het net.

Gelet op het toenemende belang van LNG in de bevoorrading van Europa heeft Fluxys enkele mogelijkheden voorgesteld voor een tweede capaciteitsuitbreiding, namelijk de bouw van een bijkomende opslagtank met een capaciteit van 160 000 kubieke meter LNG, of de bouw van een bijkomende uitzendcapaciteit van 450 000 kubieke meter. Eind september worden de opmerkingen op de marktbevraging door Fluxys verwacht, waarna de resultaten verwerkt kunnen worden. Ondertussen is al de beslissing genomen voor de aanleg van een tweede aanlegsteiger voor LNG-schepen met een capaciteit van 3 500 kubieke meter tot 217 000 kubieke meter. De bestaande steiger zal de grootste bestaande LNG-schepen kunnen lossen.

Het transport van aardgas op het hogedruknet is een federale bevoegdheid. De Gewesten zijn bevoegd voor onderzoek en ontwikkeling op het vlak van milieu. De ontginning van de ondergrond is dan weer een federale materie. Voor zover mij bekend is, zijn er in dat verband nog geen initiatieven genomen. In gebeurlijk geval zal er zeker overleg komen tussen de betrokken regeringen.

01.03 **Peter Logghe** (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitgebreid antwoord, dat ik nog eens nauwgezet zal nalezen. Ik neem er nota van dat Fluxys eind september een beslissing zou nemen over een tweede uitbreiding. Intussen zal die beslissing van Fluxys vermoedelijk al bekend zijn. Ik zal daar een bijkomende vraag over indienen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 **Vraag van de heer Peter Logghe aan de minister van Klimaat en Energie over "het testen van de terreurbeveiliging bij de SCK van Mol" (nr. 5987)**

02 **Question de M. Peter Logghe au ministre du Climat et de l'Énergie sur "le test en matière de protection contre les actes de terrorisme au CEN de Mol" (n° 5987)**

02.01 **Peter Logghe** (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, het bericht over het testen van de terreurbeveiliging bij het SCK Mol dateert van begin september 2011 en heeft voor enige ophef gezorgd. Het is een merkwaardig bericht. Immers, de oefening gebeurde blijkbaar op vraag van de Amerikanen en ging door op 3 december 2009 onder de codenaam Archibald. Iemand van de Amerikaanse ambassade nam hieraan deel, net als personeel van het Federaal Agentschap voor de Nucleaire Controle. Volgens het verslag in sommige kranten verliep de test zelf vrij gunstig. In 25 tot 40 minuten tijd waren de politie-eenheden ter plaatse. Volgens het verslag komt één punt in aanmerking voor verbetering, met name de communicatie met de bevolking.

Hoe vaak vinden deze controletesten tegen terreurbeveiliging bij het SCK Mol en andere risicogevoelige

bedrijven plaats?

Is het niet vreemd dat deze test op vraag van de Amerikanen gebeurde? Wat hebben zij daar te zoeken?

Zijn er nog andere buitenlandse machten die deze vraag aan de Belgische overheid hebben voorgelegd en dus op controle gaan met de Belgische overheid naar het SCK Mol?

Wie was aanwezig tijdens deze test op 3 december 2009?

Wat bedoelt men met de stelling dat de communicatie met de bevolking beter kon? Wat moet er precies beter? Werden de lokale overheden van deze test niet op de hoogte gebracht?

Waaruit bestond de oefening precies? Wanneer worden risicogevoelige nucleaire plaatsen in de nabije toekomst op terreurbeveiliging getest?

02.02 Minister **Paul Magonne**: Mevrouw de voorzitter, collega, ik veroorloof mij u nogmaals in herinnering te brengen dat het de minister van Binnenlandse Zaken is die belast is met de nucleaire veiligheid en die zodoende de voogdij over het FANC voert. Bovendien herinner ik u eraan dat zij ook bevoegd is inzake de politie.

Met betrekking tot mijn bevoegdheden in mijn hoedanigheid van minister van Energie kan ik u slechts aangeven dat voor de werking van reactor BR2, die onder meer aangewend wordt voor de productie van medische radio-isotopen, het SCK hoogverrijkt uranium gebruikt. Dit uranium wordt door de Verenigde Staten geleverd en dit land wil er zeker van zijn dat stoffen van Amerikaanse oorsprong niet het risico lopen om voor onvreedzame doeleinden te worden aangewend.

02.03 **Peter Logghe** (VB): Mijnheer de minister, het was een kort antwoord, gelet op uw beperkte bevoegdheid ter zake. Ik zal de rest van de vraag met veel plezier aan de minister van Binnenlandse Zaken stellen.

U kunt mij dus niet antwoorden op de vraag hoe vaak die controle gebeurt? Het is wat het is.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 **Vraag van de heer Peter Logghe aan de minister van Klimaat en Energie over "de kostprijs van de kernuitstap" (nr. 6153)**

03 **Question de M. Peter Logghe au ministre du Climat et de l'Énergie sur "le coût de la sortie du nucléaire" (n° 6153)**

03.01 **Peter Logghe** (VB): Mijnheer de minister, deze vraag dateert van september. Ik had gedacht dat mijn vraag gekoppeld zou worden aan de vraag in de plenaire vergadering van collega Clarinval, maar dat is niet gebeurd. Daarom stel ik mijn vraag nu hier.

De wet waarbij de sluiting van de oudste kernreactoren in België tegen 2015 een feit zou moeten zijn, staat nog altijd overeind. Echter, ook hier en in de voorbije legislaturen was er vaak discussie over de wenselijkheid van de kernuitstap. De vraag is welke richting het beleid uit wil gaan, maar dat is nog even koffiedik kijken.

De actuele vraag luidt wel welke manoeuvreerruimte België nog heeft. In Duitsland werd er besloten om uit de kernenergie te stappen tegen 2022. De kernenergie is er momenteel goed voor 22 % van de elektriciteitsproductie. De kostprijs om in Duitsland uit de kernenergie te stappen en om te schakelen naar hernieuwbare energie, waarvan men verwacht dat dat voor 80 % ingevuld zal zijn tegen 2050, werd onlangs berekend op 250 miljard euro, wat toch wel een serieus bedrag is.

Mijnheer de minister, in de plenaire vergadering hebt u gezegd dat er met tal van factoren rekening gehouden moet worden en dat het in België daarom zeer moeilijk is om een kostprijs te berekenen. Duitsland heeft de kostprijs van die uitstap al vrij concreet berekend. Er moeten toch op beleidsniveau in België dergelijke berekeningen of simulaties klaar liggen. Er moet toch iets mogelijk zijn om een idee te geven waar men naartoe gaat.

De elektriciteit uit kernenergie in Duitsland is goed voor 22 %. In België was dat tot hiertoe nog altijd 40 tot 45 %. Wordt de kernuitstap daardoor niet een stuk moeilijker en ook een stuk duurder? Wordt de vlugge invoering van allerlei hernieuwbare energiebronnen daardoor een stuk bemoeilijkt? Hoe zit dat juist?

Wordt er over de kernuitstap van Duitsland overleg gepleegd op het niveau van de Europese Unie? Wat zijn de gevolgen voor België van de kernuitstap? Komt daardoor niet een deel van onze energievoorziening in het gedrang?

Hier en daar heb ik misschien een vraag herhaald, omdat er mogelijk nieuwe gegevens zijn.

03.02 Minister **Paul Magnette**: In België is er geen gelijkaardige raming van de kosten voor de kernuitstap uitgevoerd. Het aandeel van de nucleaire elektriciteitsproductie in de totale elektriciteitsproductie in België bedraagt 57 %. Het is duidelijk dat de zaken moeilijker liggen voor ons dan voor een land waar het aandeel van de kernenergie slechts 22 % bedraagt. Nochtans is de kernuitstap geprogrammeerd. Hij wordt per fase uitgevoerd. Alle reactoren zullen niet tegelijkertijd worden stilgelegd. De eerste in 2015, de laatste in 2025.

Wat de zaken duurder en complexer kan maken, is het feit dat kernreactoren in verschillende Europese landen in dezelfde periode worden stilgelegd. Dat zal onvermijdelijk leiden tot een vermindering van het aanbod aan elektriciteit, de markt zal meer gespannen zijn, de prijzen hoger en vluchtiger, en een groter gedeelte van het elektriciteitsaanbod van de productie zal intermitterend zijn, wat de volatiliteit eveneens kan verhogen.

De beslissing om de eerste reactoren stil te leggen en tegen 2020 uit de kernenergie te stappen, heeft Duitsland eenzijdig en zonder overleg op Europees niveau of met de buurlanden genomen. De beslissing zal onvermijdelijk gevolgen hebben op de energieafhankelijkheid van Europa en zal niet te verwaarlozen gevolgen hebben voor de uitstoot van broeikasgassen. Die twee bijkomende elementen zullen bijgevolg een impact hebben op het geheel van de Europese landen.

03.03 **Peter Logghe** (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor het zeer uitgebreide antwoord.

Ik blijf het betreuren dat er in België geen raming voorhanden is van de kostprijs van de kernuitstap. Ik dring erop aan om de financiële implicaties voor ons land te analyseren. U zegt dat de beslissing moeilijker is, omdat wij voor onze energie voor een groter deel afhankelijk zijn van kernenergie. Er mag worden gevreesd voor een daling van het aanbod en een verhoging van de prijs door de eenzijdige kernuitstap van Duitsland.

Ik raad u aan om te beginnen met het berekenen van die raming met een aantal variabelen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Le développement des questions et interpellations se termine à 10.34 heures.

De behandeling van de vragen en interpellaties eindigt om 10.34 uur.